

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

**География және табиғатты пайдалану факультеті
География, жерге орналастыру және кадастр кафедрасы**

БЕКІТІЛДІ

География және табиғатты пайдалану
факультетінің Ғылыми кеңесінде
Хаттама № 3/ «31» қазан 2025 ж.
Факультет деканы Ақтымбаева А.С.

«6В05205-География» білім беру бағдарламасы

**61641-«ҚАЗАҚСТАННЫҢ ГЕОЭКОЛОГИЯСЫ» пәнінің
ҚОРЫТЫНДЫ ЕМТИХАН БАҒДАРЛАМАСЫ**

4 курс, күзгі семестр

9 кредит

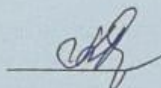
Алматы, 2025 жыл

«6B05205-География» білім беру бағдарламасы бойынша «61641-Қазақстанның геоэкологиясы» пәнінен қорытынды емтихан бағдарламасын әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті «География, жерге орналастыру және кадастр» кафедрасының аға оқытушысы, г.ғ.к. Сағымбай Ө.Ж. әзірледі

«География, жерге орналастыру және кадастр» кафедрасы мәжілісінде қаралды және ұсынылды

Хаттама №3, «14» қазан 2025 жыл

География, жерге орналастыру және
кадастр кафедрасының меңгерушісі

Токбергенова А.А.

География және табиғатты пайдалану факультетінің
оқыту және білім беру сапасы бойынша төрайымы

Сағымбай Ө.Ж.

Хаттама №2, «08» қазан 2025 жыл.

ҚОРЫТЫНДЫ ЕМТИХАНДЫ ӨТКІЗУ ЕРЕЖЕЛЕРІ МЕН ТҮРІНІҢ СИПАТТАМАСЫ

1. Қорытынды емтиханды өткізу ережелері пән бойынша тестілеу ұйымдастырылатын жүйеде орналастырылатын болады:

- Универ жүйесіндегі, ПОӘК-дегі, «Пән бойынша қорытынды емтихан бағдарламасы» қосымша бетінде;

2. Ережелерді жүйеге жүктегеннен кейін, мессенджер чатында студенттерге «қорытынды емтиханды өткізу ережелерімен» қандай жүйеде танысуға болатындығы туралы хабарланады.

3. Чаттағы әр студент кестемен, ережелермен, прокторинг нұсқауларының талаптарымен танысқанын растауы керек.

4. Кесте бойынша жоспарланған күні студенттерге емтихан туралы еске салынады.

5. 100 сұрақтан тұратын емтиханға арналған тест тапсырмалары емтихан өтетін күні қол жетімді болады (оқытушы бекітілген емтихан кестесіне сәйкес орнатылады). Тест түріндегі тапсырмалар жиынтығы тест құрастыру талаптарын ескере отырып дайындалды және олар әртүрлі санаттарға (тақырыптарға) бөлінді. Студенттерге 25 тест сұрақтары беріледі және олар 60 минут ішінде жауап беруі керек.

Тест тапсырмаларының жиынтығында таңдау сұрақтарының 4 түрі қолданылады:

Бірнеше таңдау (студент сұрақтың жауабын өзіне ұсынылған бірнеше нұсқаның ішінен таңдайды және сұрақтардың біреуі немесе бірнеше дұрыс жауаптарға жауап береді);

Дұрыс/Дұрыс емес (студент сұрақтың жауабын «Дұрыс» және «Дұрыс емес» деген екі нұсқаның арасынан таңдайды);

Сәйкестендіру үшін (бірінші топ жауаптарының әр элементін екінші топ жауаптарының элементімен байланыстыру қажет);

Қысқа жауаптар (сұраққа жауап - бұл сөз немесе қысқа фраза);

Емтихан нысаны-тестілеу

Кімге ұсынылады: 4 курс студенттері, «6B05205-География» мамандығы.

Емтиханды өткізу кестесі: кесте бойынша (кестені қарау)

Емтихан өткізілетін платформа: «СДО MOODLE» жүйесі.

Емтихан форматы-онлайн.

Емтихан шарты: студент прокторинг бойынша нұсқаулықтың талаптарына сәйкес басталардан 30 минут бұрын дайындалуы тиіс.

Тестілеуден өтуді бақылау - онлайн прокторинг.

Прокторинг технологиясы (ағылш. «proctor» – емтихан барысын бақылау). Прокторлар, аудиториядағы әдеттегі емтихан сияқты, емтихан алушылардың сынақтардан адал өтуін бақылайды: тапсырмаларды өздері орындайды және қосымша материалдарды пайдаланбайды. Интернеттегі нақты уақыттағы емтиханды веб-камерада маман (күндізгі прокторинг) және тақырыптың жұмыс үстелін, кадрдағы адамдар санын, сыртқы дыбыстарды немесе дауыстарды, тіпті көру қимылдарын (кибер - прокторинг) бақылайтын бағдарлама қадағалай алады. Аралас прокторинг түрі жиі қолданылады: бағдарлама ескертулерімен емтиханның бейнежазбасын адам қосымша қарайды және бұзушылықтар орын алды ма, жоқ па, соны шешеді.

Барлық тест сұрақтарына дұрыс жауап берген жағдайда максималды 100 балл беріледі.

Емтихан ұзақтығы: 60 минут

Бағалау саясаты: жүйе дұрыс жауаптардың кілттері бойынша автоматты түрде тексереді. Барлық тест сұрақтарына дұрыс жауап берген жағдайда максималды 100 балл беріледі.

Ескерту: тестілеу нәтижелері прокторинг нәтижелері бойынша қайта қаралуы мүмкін. Егер студент тестілеуден өту ережелерін бұзса, оның нәтижесі жойылады.

ЕМТИХАНДЫ ТАПСЫРУҒА ДАЙЫНДЫҚ ҮШІН ТАҚЫРЫПТАР ТІЗІМІ

1. Геоэкология ұғымы, мақсат-міндеттері құрылымы.
2. Геоэкология ғылымының жер туралы ғылымдар жүйесіндегі рөлі.
3. Геоэкологиялық ғылымының тарихи қалыптасу жағдайлары.
4. Геоэкология ғылымының тарихи кезеңдері.
5. Геожүйедегі ландшафтық экология.
6. Қоршаған ортаның ластануы.
7. Геоэкологиялық терминдер мен ұғымдар.
8. Табиғи техногендік жүйенің геоэкологиялық мәселелері.
9. Өңірлер бойынша қоршаған ортаның ластануы.
10. Табиғатты пайдалану және геоэкологиялық мәселелер.
11. Геоэкологиялық қызмет және оларды пайдалану.
12. Климаттың өзгеруі және озон қабатының жағдайы.
13. Атмосфералық ауаның және қар жамылғысының ластануы.
14. Табиғи сулар.
15. Өзен жүйелерінің гидроэкологиялық бағалануы.
16. Радиоэкологиялық жағдай ерекшеліктері.
17. Радиоэкологиялық аудандастыру.
18. Өңірлер бойынша қоршаған ортаның жай-күйі.
19. Геологиялық орта сипаттары.
20. Жер бедерінің қоршаған ортаға әсерін талдау.
21. Топырақ пен өсімдік жамылғысы.
22. Топырақ эрозиясы және дефляциясын айқындау.
23. Ландшафттардың қоршаған ортаға антропогендік әсері.
24. Аумақтарды ландшафтық-экологиялық аудандастыруын талдау.
25. Жасыл экономика тұжырымдамасы және оны іске асырудың геоэкологиялық аспектілері.
26. Қазақстандағы экологиялық қауіпсіздік тұжырымдамасы.
27. Экологиялық саясат және тұрақты даму стратегияларын талдау.
28. Урбанизация және агломерациялардың экологиялық мәселелері.
29. Өндірістік және урбанизациялық қызметтің экологиялық салдарын талдау.
30. Табиғатты қорғау технологиялары және экологиялық менеджмент.
31. Қазақстандағы жасыл технологияларды енгізу тәжірибесін талқылау.
32. Геоэкологиялық қауіптер.
33. Қазақстандағы негізгі экологиялық апат аймақтары.

ҰСЫНЫЛАТЫН ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ

Негізгі:

1. Үсен Қ., Мирзадинов Р.А., Байшалов Н.Б. Геоэкология: 2012 ж. — 368 бет.
2. Базарбаева Т.А. Көшім А.Ф. Геоэкология: Қазақ университеті, Алматы, 2023 ж. - 260 бет.
3. Мананков А.В. Геоэкология. Қоршаған ортаның ластануын бағалау әдістері: — Мәскеу: «Юрайт» баспасы, 2025 ж. — 186 бет.
4. Демиденко Г. А. Геоэкология: курс лекций. — Красноярск: Красноярский государственный аграрный университет, 2014. — 96 с.
5. Парфёнов В. Г., Сивков Ю. В. Геоэкология: учебное пособие. — Тюмень: Тюменский индустриальный университет (бывш. Тюменский государственный нефтегазовый университет), 2015. — 172 с.

Қосымша әдебиеттер:

1. Қабышева Ж.Қ. Геоэкология: Оқу құралы.-Алматы, 2019-94 б.
2. Edward R. (2017). Sobel Geological Evolution of Central Asian Basins and the Western Tien Shan Range. - Geological Society.-259 б

3. Ogar N.P., Little D. Mutysheva G.K.(2014). Environmental monitoring of the North-Eastern Caspian Sea in development of oil fields. - Agip KCO - Almaty. - 14-17, 25p.

4. Стурман В. И. (4-е изд.) Геоэкология. Учебное пособие для вузов.- 2022, 59б.

Интернет-ресурстар:

<http://elibrary.kaznu.kz/ru>

<https://share.google/QLBRTS3ESZbVFG4YY>

<https://fireman.club/inseklodepia/geoekologiya/>

<https://stud.kz/referat/show/11619>

<https://cyberleninka.ru/article/n/geoekologiya-i-ohrana-okruzhayushey-sredy>.

<https://share.google/Hm5zCQmEFYHTviFte>